

“Si ens volen dins d’Espanya, ens han de respectar”

Ciutadans pel Canvi ha tingut alguns moments en què s’ha via plantejat la continuïtat i la relació amb el PSC. En quin moment està ara?

—Creiem que l’espai de partits polítics ja és cobert. El que volem Ciutadans pel Canvi és donar un espai als ciutadans i ciutadanes que volen participar en la política, però que per la seva ocupació professional no es veuen amb cor de militar en una estructura política partidista que té un caràcter, si es vol, més jeràrquic. Proposem més un espai d’exercici de la ciutadania, de reflexió, de pensament, però també d’acció política. Gent que està en algunes altres formacions ha trobat a CpC un espai on es pot fer una reflexió política que de vegades no es pot fer en el context d’una estructura com la d’uns determinats partits. I dins el grup parlamentari fem associació amb el PSC, i els nostres diputats hi fan una bona tasca. Però volem reforçar la part ciutadana de la nostra organització, en la línia d’unes altres organitzacions europees que reforcen la participació ciutadana activa i de vigilància del compliment de les lleis.

—Això no és un retret als partits, que haurien de fer aquesta funció?

—És un missatge de retret als partits que estan tancats en els seus objectius, que es creuen tenir la veritat de què cal a Catalunya. Nosaltres ens vam constituir quan, en un moment concret, Pasqual Maragall, volia obrir el Partit Socialista. I crec que, en el proper congrés, el PSC s’haurà de plantejar si vol aprofundir un procés d’obertura. Jo crec que ho vol. I nosaltres hi participarem, com a associació externa, amb aquest missatge.

Per tant, no és només un retret. La nostra voluntat és de tenir un espai propi que respon a necessitats concretes.

Carme Valls (Barcelona, 1945) ha estat reelegida presidenta de Ciutadans pel Canvi. La plataforma impulsada el 1999 per Pasqual Maragall, en la cursa cap a la presidència de la Generalitat, ara es vol resituar reforçant el seu vessant cívic.

Potser hi ha d’haver gent pensant, fent propostes, i els partits les han de matisar i convertir en llei als parlaments.

—Ara, Maragall ha estat incorporat a la direcció de CpC. Què significa que l’ex-president, ex-militant del PSC, sigui ara integrant de la direcció de CpC?

—Ha estat una alegria que Pasqual Maragall ens demanés de formar part de la coordinadora de CpC. Ha estat una formalització d’un fet, perquè ell ja ha assistit a pràcticament totes les reunions públiques, i a algunes de les privades. Ell ha estat molt valent d’expressar la seva malaltia —un fet que ha donat coratge a moltes famílies— i ja ha anunciat que es dedicarà molt activament a la seva fundació. Però la dimensió política no la vol esborrar. Nosaltres li donarem suport en aquesta etapa de la seva vida.

I el significat? Home, ens ha donat visibilitat pública, és indiscutible.

—Entre les propostes d’acció po-

lítica, CpC s’afegeix al referèndum del 2014, però no per a la independència, sinó per a una reforma federal de la Constitució?

—Proposem canvis en la Constitució de l’estat espanyol que aprofundeixin això que, en certa manera, ja passa, i que hauria de passar més. Es a dir, que el Senat sigui reformat per ser veritablement federal, no per maquillar-lo. Volem uns canvis que no siguin per a validar una successió monàrquica, sinó per a assolir un reconeixement real de la pluralitat de l’estat espanyol.

En aquest cas, el 2014 és un horitzó. Però abans de proposar un referèndum sobre la independència cal proposar un referèndum per a una reforma federal de la Constitució. Ara, l’objectiu no és fer referèndums. Al contrari, estudiem amb interès noves fórmules de participació de la societat civil en la vida política.

A aquesta Espanya de les autonòmies, que és un embrió d’un estat federal, li cal establir un diàleg entre la gent de tot Espanya que creu que l’imaginari de l’estat pot ser diferent del que va plantejar el franquisme: el d’“una grande y libre”.

—Però la reforma de l’Estatut ha palesat la nul·la disposició dels dos grans partits espanyols, PP i PSOE, a assumir aquesta diversitat que requereix un model federal. Vist tot plegat, com la planteja CpC, aquesta reforma federal? Amb més pedagogia?

—Amb pedagogia no n’hi ha prou, és evident. Però ens en cal més. I ens cal una pressió de la ciutadania, que obligui els partits a prendre posicions. I no em refereixo a manifestacions, si no a expressar prou desig i voluntat que Espanya sigui un projecte compartit. Aquesta és la pregunta que ens plantejarem i que plantejarem. Voleu un projecte compartit o no? És un problema de voluntat. I si ens volen dins d’Espanya, ens han de respectar. Però no podem continuar fent com si no passés res.

De tota manera, hi ha canvis. Em va fer gràcia l’altre dia de sentir el president del PP, Mariano Rajoy, dient que Espanya era “plural”! És a dir, hi ha canvis, hi ha retrocessos i avenços. Però amb el desplegament de l’Estatut, ja res no és igual. La resta d’Espanya s’ha de plantejar si vol arribar a acords o no per a establir un projecte compartit.

De tota manera, hem establert relacions amb entitats de més llocs de l'estat que ens indiquen que hi ha sectors que sí que aposten realment per un canvi federal. El que falta és la voluntat política.

—**El període per intentar un estat federal té una data límit?**

—S'ha de fer un procés i creiem que el 2014 és una bona fita per a decidir el què. Són set anys, tot i que a alguns ens agradaria que fos més ràpid. Pensem que pot haver-hi els canvis polítics que facin possible una gran majoria per a una modificació constitucional d'aquesta mena. Ara bé, cal un canvi dins el PP. Ha d'esdevenir una dreta que col·labori, com a molts països del món, en els canvis constitucionals. Aquest procés que es va obrint dins el PP és una esperança.

—**A banda del debat federalista, CpC planteja d'impulsar la reforma electoral a Catalunya. Serà mai possible?**

—No ho sé, però ho hauria de ser. No pot ser que un país intenti amagar el cap sota l'ala per no plantejar un problema. Aquí serem molt exigents amb els partits. La llei electoral dóna més drets a la ciutadania. Sobretot si hi ha llistes desblocades o si el diputat és més proper al territori, se li poden demanar comptes, etc.

Entenem que cada persona un vot és el que més s'acosta a la realitat, però també entenem que hi ha d'haver certa correcció territorial; ara bé, no fins a l'extrem de desvirtuar la representació. Perquè les desigualtats territorials no vénen del pes del vot, vénen d'una atenció desigual. Per exemple, no és normal que triguem dues hores i mitja a anar de Barcelona a Madrid amb tren, i que de Barcelona a Tàrrrega en triguem tres. Això són les desigualtats.

—**Un altre àmbit de participació ciutadana pel qual aposteu és el de l'àmbit local.**

—És molt important. I ja ho és ara. No és veritat que només hi hagi plataformes del no; passa que són les que més se senten. Hi ha moltes activitats de participació en positiu, per a crear coses, demanar equipaments, fins i tot hi ha casos de pressupostos participats. És la línia que voldríem aprofundir, la d'anar creant espais de participació,

“El 2014 és un horitzó. Però abans de plantejar un referèndum sobre la independència cal plantejar un referèndum per una reforma federal de la Constitució.”

des del món local, per a la ciutadania. Volem difondre i fer visibles les bones experiències de participació local, perquè aquests èxits animen a la participació.

—**Pel que fa a la ciutadania, us plantegeu d'obrir el debat d'establir una renda bàsica de ciutadania.**

—El concepte *renda bàsica de ciutadania* emana del fet de pertànyer a una societat avançada. Pel fet de ser ciutadà tens dret a rebre de l'estat una renda bàsica per a cobrir unes necessitats molt elementals. Això permet, per exemple, de tenir un petit coixí en moments de la vida en què has d'afrontar canvis. Aquesta renda s'estableix al marge del nivell de pobresa, prové del fet de ser ciutadà. És un concepte de fa deu anys o quinze. Però, certament, no més ho poden aplicar societats riques. De fet, fins ara, només s'ha aplicat a Alaska, gràcies als diners que hi obtenen del petroli.

La renda bàsica no resol la vida a la gent —que és la crítica que pot venir de la dreta—, però et permet de fer canvis en la vida personal, prendre decisions en el món familiar, laboral, formatiu, etc. És com un coixí, que permet de donar una dimensió més humana a la ciutadania. Però, això sí, cal una riquesa per a establir-la. Així doncs, de moment, la volem pensar. I hi ha

la possibilitat d'establir-la progressivament. I una implantació, en el futur, d'una renda bàsica vol dir que no hi hauria subvencions? Doncs, sí. Arribaria un moment en què no es demanaria una subvenció per a una discapacitat, o per a una determinada situació social, sinó pel fet de ser ciutadà.

És una reflexió interessant perquè el concepte de ciutadania supera el de classe i trenca tabús. I els més rics també la tindran? Sí, però també cal tendir a més transparència tributària. De manera que els més rics hagin de pagar els impostos ben pagats. És un debat polític profund.

—**En aquesta visió transversal de la política, CpC es planteja ser com un embrió del Partit Demòcrata que proposa Pasqual Maragall?**

—En aquest moment, no. Sí que ens plantegem de ser embrió de noves i bones pràctiques democràtiques, que de vegades no sé si són les que tenen els que volen impulsar el Partit Demòcrata. Per a l'aprofundiment democràtic calen primer bones pràctiques. Si després cal algun partit ja es veurà. Ara creiem que la nostra feina és impulsar l'Espanya federal i treballar per una nova ciutadania, que avui és allunyada de la política.

Enric Rimbau